

Zalm

minister zegt dat wij ook rekening moeten houden met zwaar weer, omdat je nooit weet hoe het precies loopt. Daar heeft hij volstrekt gelijk in. Betekent dit dat hij impliciet zegt dat de heer Melkert een beetje een scheve schaats heeft gereden met zijn analyse? Begrijp ik dat de minister niet zoveel boodschap heeft aan dit soort erg optimistische verhalen?

Minister **Zalm**: Ik lees altijd graag en met veel belangstelling wat mijn ex-collega Melkert over het begrotingsbeleid meldt. Ik verheug mij zeer over het feit dat hij zich niet geneert voor een sluitende begroting of een overschot. Dat steek ik dan maar weer in mijn zak onder het motto "daar heb ik toch fijn steun aan". De onzekerheden zijn inderdaad groot, niet alleen neerwaarts maar ook opwaarts. Het enige wat wij zeker weten, is dat het gemakkelijker is om met opwaartse bewegingen te werken dan met neerwaartse bewegingen. Dat is een volkswijsheid die iedere minister van Financiën kan onderschrijven.

Voorzitter! De heer Crone heeft gezegd dat de scheiding tussen cure en care ook een kabinetsverantwoordelijkheid is. Ik ben het daarmee eens. Ik probeer natuurlijk ook op dit punt die scheiding aan te houden. Ik heb overigens de indruk dat ook de Kamer zeer alert is op dat onderscheid.

De heer Van Beek heeft de wens geuit dat iets meer ambitie wordt getoond op het gebied van de infrastructuur. Ook dat gaat pas een rol spelen als wij los van de private financieringsmogelijkheden, los van extra gasbaten en los van common area, weer extra geld te verdelen hebben. Ik ben er verheugd over dat de extra ombuigingsoperaties toch een wat bescheidener omvang hebben, hetgeen natuurlijk niet betekent dat daarmee alle problemen weg zijn. Ik ben al blij als ik een begroting weet te presenteren die binnen de uitgavenkaders blijft en die de eerder gestelde prioriteiten zo goed mogelijk intact houdt.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aanstaande dinsdag over de moties te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 19.50 uur tot 21.20 uur geschorst.

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26501);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26502);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26503);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het gemeentefonds voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26504);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het provinciefonds voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26505);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Algemene Zaken (III) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26506);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26508);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26511);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26515);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26529);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Spaarfonds AOW voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26530);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26539);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26557).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26548).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie heeft haar eigen systeem voor de roulatie van de woordvoerderschappen; dit geheel in navolging van de roulatie van beleidsterreinen in het kabinet.

Er zijn enkele knelpunten op het gebied van VROM. Eén daarvan betreft de sociale huurwoningen en de binnenstedelijke vernieuwing. Wij zijn hierover veel benaderd. Het is ons bekend dat de staatssecretaris hier wat luchtiger over denkt dan wij. Wij gaan er echter van uit dat hij er geen probleem mee heeft om het bedrag van 52 mln. uit het

Bijleveld-Schouten

stadsvernieuwingsfonds waarvoor nog geen bestemming is, toe te voegen aan het budget inzake het Besluit woninggebonden subsidies om de gesignaleerde knelpunten weg te nemen. Collega Rietkerk heeft met het oog hierop het amendement op stuk nr. 4 ingediend.

Uit een aantal wat grotere steden, zoals Maastricht, worden ons veel problemen gemeld inzake het deconcentratiebeleid woonwagens. Op dit punt is een betere begeleiding gewenst. Ik heb begrepen dat het in totaal om een tekort van 100 mln. gaat. Wij zijn er niet in geslaagd om dekking voor het gehele bedrag te vinden. Wij hebben wel de post van 37 mln. voor de gewenningssubsidie-regeling eigenwoningbezit gevonden. Dit bedrag zou terugvloeien naar de huursubsidie, maar het lijkt het ons beter dit ten goede te laten komen aan het BWS om aan de geconstateerde knelpunten bij het woonwagengebeleid tegemoet te komen. Daartoe is het amendement op stuk nr. 5 ingediend.

□

Staatssecretaris **Remkes**: Voorzitter! Ik heb begrepen dat het mij past om allereerst de geachte afgevaardigde mevrouw Bijleveld te vragen om mijn hartelijke gelukwensen over te brengen aan de heer Rietkerk wiens echtgenote vandaag jarig is. Ik heb gehoord dat dit feit een probleem bij haar collega Atsma heeft veroorzaakt vanwege een onbetaalde taxi-rekening.

Voorzitter! In de toelichting op het amendement op stuk nr. 4 staat dat het de bedoeling is om tegemoet te komen aan de voor 1999 voorziene knelpunten. De Kamer is bij brief van 6 mei jl. geïnformeerd over mogelijke knelpunten in een bepaalde periode. Mij is op dit moment echter absoluut niets bekend over knelpunten in 1999. Ik heb zelf contra-indicaties dat die zich in 1999 niet zullen voordoen. Wat de fractie van het CDA met dit amendement doet, is een vermeend probleem in 1999 oplossen en ik ben nog niet zover. In de brief waaraan ik zojuist refereerde, staat een heldere volgorde. In de eerste plaats geldt dat, mocht zich een knelpunt aandienen – er heeft zich dus bij mij nog niemand met een knelpunt gemeld – dit primair opgelost moet worden langs de weg van de saldi die sommige gemeenten ter vrije

besteding in kas hebben. In de tweede plaats moet de route van matching in de corporatiesector worden gevolgd. Als derde mogelijkheid heb ik in deze brief aangegeven dat het voorziene knelpuntenbudget eventueel soelaas kan bieden.

Wat zich nu wreekt, is dat de Kamer onlangs het voorziene algemeen overleg over deze hele problematiek heeft uitgesteld tot, naar ik meen, 30 juni a.s. Het ware verstandig geweest om de goede volgorde in het debat met elkaar aan te houden en dus eerst dat algemeen overleg te voeren, opdat vervolgens op basis van meer feitelijkheden de discussie over de suppletore begroting had kunnen plaatsvinden.

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): Als wij die signalen wel hebben en die aan u melden, bent u dan bereid om mee te denken? Ik kan u zó een aantal signalen aanleveren.

Staatssecretaris **Remkes**: De goede volgorde der dingen is – zo hoort een fatsoenlijk binnenlands bestuur in elkaar te zitten – dat als gemeenten echte problemen hebben, zij zich primair tot die instantie wenden die deze problemen eventueel kan oplossen. Dat is in dit geval de staatssecretaris van VROM. Er ligt overigens een uitvoerige analyse van Colpron aan een en ander ten grondslag.

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): En als de gemeenten zich melden, lost u het op? Dan bent u bereid geld vrij te maken?

Staatssecretaris **Remkes**: Ik heb in de brief aan de Kamer aangegeven dat, als er – met inachtnaam van wat ik zojuist zei – echte problemen zijn, dit opgelost wordt via het voorziene knelpuntenbudget ISV. De Kamer zal in de loop van volgende week de brief krijgen over de verdeling van het ISV over de komende vijf jaar, dus de totale financiële opzet. Ik ben ten volle bereid om daar nader over te spreken, maar ik wil wel eerst ervan overtuigd worden dat er daadwerkelijk knelpunten zijn. Er wordt nu wel een bedrag van 52 mln. aan knelpunten uit de hoge hoed getoverd, maar ik kan geen enkele onderbouwing van dat bedrag vinden. Sterker nog: als wij dat bedrag een eigen leven gaan laten leiden, kan dat betekenen dat de

totale knelpunten daartoe beperkt worden, dan wel dat het bedrag veel te hoog is. Je zou daar dus ook een poging tot uitlokking in kunnen lezen en dat kan toch niet de bedoeling van mevrouw Bijleveld zijn.

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): Ik wil natuurlijk niet van een poging tot uitlokking beticht worden. Er zijn ons wel degelijk problemen gemeld rond de sociale bouwprogramma's, bijvoorbeeld uit Den Haag en Amsterdam, en onder andere uit Utrecht als het gaat om de binnenstedelijke vernieuwing. Voor die problemen moet een oplossing worden geboden en omdat wij nu de suppletore begroting behandelen, vinden wij het terecht dat wij hiernaar kijken.

Staatssecretaris **Remkes**: Wij moeten even teruggaan naar de ontstaansgeschiedenis van deze discussie. Deze is ontstaan op basis van de vraag, of als gevolg van de BWS-bezuiniging op uitleglocaties in Vinex-gebieden nog wel voldoende sociale woningbouw gerealiseerd kan worden. Daar heeft onderzoek naar plaatsgevonden, zoals ik destijds aan de Kamer heb toegezegd. Binnenstedelijke locaties waren daarbij eigenlijk niet aan de orde. Wat nu ten tonele wordt gevoerd, zijn die binnenstedelijke locaties. Mijn stelling is steeds geweest: wij gaan voor komende jaren een breed investeringsbudget stedelijke vernieuwing aan de vork steken. Per saldo is er de komende jaren aanzienlijk meer geld beschikbaar voor die doelen als gevolg van het regeerakkoord. Wat nu gebeurt, is dat het probleem gefocust wordt op 1999. Dan zeg ik: dus niet aan de orde. Mevrouw Bijleveld heeft mijn toezegging dat, als er echte problemen zijn, ze worden opgelost.

Deze discussie begint op een soort potjesdiscussie te lijken, terwijl het juist de bedoeling is van de potjes af te komen en te komen tot een soort integraal budget.

Dat betreft het ene amendement. Daarvan ontraad ik de Kamer dus de aanneming.

Ik kom tot het tweede amendement. Ik kan mevrouw Bijleveld nog enthousiaster bedienen. Het probleem van de woonwagens is inmiddels opgelost. Daarbij geldt dan ook: amendement overbodig, dus ontraden. De VNG heeft voortdurend gezegd: ten aanzien van de

Remkes

woonwagens is er nog een probleem. Mijn stelling was: als dat het geval is, lossen wij dat in gemeenschappelijkheid op. Ik heb vorige week in mijn overleg met de VNG, het IPO en de rest van de bestuurlijke polder van Nederland gezegd: het totaal vrije budget in het kader van het ISV wordt voor een deeltje verlaagd en wij spreken met elkaar het bedrag af waarbinnen de woonwagenproblematiek wordt opgelost. Dat bedrag is 60 mln. Het CDA is derhalve kariger wat het oplossen van dit probleem betreft, want dat heeft het over 37 mln. Wij hebben dit dus voortreffelijk opgelost. Dat komt te staan in de brief die de Kamer volgende week bereikt.

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): Het is prima dat dit probleem wordt opgelost. Het lijkt mij dat het amendement op stuk nr. 5 dan kan worden ingetrokken. Ik heb overigens gezegd dat de oplossing van de problematiek meer kost dan 37 mln., het bedrag dat wij konden vinden op de begroting, en zelfs meer dan 60 mln. Kan de staatssecretaris daarop ingaan?

Staatssecretaris **Remkes**: U dient een amendement in voor 37 mln., u had geconstateerd dat het oplossing van het probleem 100 mln. zou kosten, het probleem wordt opgelost voor 60 mln. en nu wilt u weten of het probleem niet nog groter is. Ik vind het woonwagendossier een buitengewoon boeiend dossier. Bij mijn aantreden heb ik moeten constateren dat sommigen verwachtingen hadden over bedragen die beschikbaar zouden komen en dat er nooit sprake is geweest van harde toezeggingen. Voor mij geldt het adagium: geen geld, geen Zwitsers. Dat is ook hierbij het geval. Mijn invalshoek was: kennelijk is er bij de kabinetsformatie onvoldoende prioriteit aan gegeven, hetgeen betekent dat het probleem moet worden opgelost binnen de beschikbare financiële kaders, dus ISV. En dat is nog steeds mijn opvatting. Ik merkte dat de VNG er behoefte aan had om het probleem wat nader te definiëren. Het gaat om een beperkt aantal gemeenten, namelijk 17. Daarmee wil ik niet zeggen dat elk daarvan een knelpuntgemeente is. Als een belangrijke stem in de bestuurlijke polder van Nederland die wens

heeft, ben ik altijd bereid daarnaar te luisteren. Kennelijk was ook de VNG ervan overtuigd dat de problematiek binnen een bedrag van 60 mln. kan worden opgelost. Dat proces zal zich in de komende maanden voltrekken. Over de omvang van het bedrag kan worden gesproken aan de hand van de brief die de Kamer de volgende week krijgt. Ik neem aan dat naar aanleiding daarvan een algemeen overleg zal worden gehouden.

De **voorzitter**: Ik dacht dat zich verder geen andere sprekers voor dit onderwerp hadden gemeld, maar ik begrijp dat de heer Luchtenveld nog het woord wil voeren. Is dat nog nodig nu de staatssecretaris een aantal toezeggingen heeft gedaan?

De heer **Luchtenveld** (VVD): Voorzitter! Ik had een betoeg voorbereid dat erop neer komt dat wij geen behoefte hebben aan het amendement. Dat zou ik ook kunnen motiveren, maar na het uitvoerige antwoord van de staatssecretaris kan ik mij daarbij aansluiten.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, op een nader te bepalen tijdstip te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26549).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Stellingwerf** (RPF): Mevrouw de voorzitter! Het is een goede zaak dat wij ons halverwege het begrotingsjaar kunnen buigen over de actuele financiële ontwikkelingen. Dit biedt de mogelijkheid om flexibel in te spelen op zich plotseling voordoende situaties. Een van de problemen die zich onlangs hebben voorgedaan op het terrein

van de landbouw, is het grote tekort met betrekking tot de biologische landbouw. Meer specifiek gaat het om de omschakelingspremie waarmee men van de reguliere naar de biologische landbouw kan overstappen.

Hiervoor was aanvankelijk 10 mln. geraamd, maar na openstelling van de regeling was dit bedrag al na drie uur overtekend. Daarmee bleek dat de raming niet realistisch kon worden genoemd. In elk geval had die raming niets te maken met de behoefte in de sector. In politieke zin zou men kunnen spreken van een onjuiste prioriteitenstelling. Wellicht was het het vorige jaar nog niet geheel te overzien, maar dit jaar staat toch vast dat deze conclusie terecht is.

Mede onder invloed van de discussies over de voedselveiligheid en de dierziekten – wij zitten er nog middenin – is het aandeel biologische landbouw een grote vlucht aan het nemen. Dat gaat niet vanzelf; het is een gevecht voor veel van de bedrijven die zich hierop willen richten. Vooral de overbruggingsperiode die voorafgaat aan het moment waarop een overschakelende boer zich een biologische boer mag noemen, is financieel moeilijk. Men moet wel al volgens de nieuwe duurdere principes produceren, maar krijgt nog niet de daarmee samenhangende hogere opbrengsten. De erkenning krijgt men pas na enkele jaren.

Voorzitter! Politiek is onder meer het ijzer smeden als het heet is. Welnu, dat ijzer is nu heet. Wij vinden de reactie van het ministerie op de overtekening en op de vragen die in het kader van de Voorjaarsnota over dit onderwerp zijn gesteld, te terughoudend en voorzichtig. De 5 mln. extra die enkele weken geleden beschikbaar is gesteld en nu formeel in de Voorjaarsnota is verwerkt, is een goed gebaar, maar te beperkt. Het aantal niet gehonoreerde aanvragen is heel groot. Dat leidt er in de Flevopolders bijvoorbeeld toe dat de ene boer met subsidie overschakelt en de andere, die daar direct naast woont, dat niet kan doen, zonder subsidie moet overschakelen of de overschakeling maar weer een jaar opschuift, in de hoop dat hij dan wel voor subsidie in aanmerking komt. Dat zijn in onze ogen verloren jaren.

Duidelijk is dat de vraag naar biologische producten groter is dan